

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. OREST BUCEVSCHI
Telefon 13—74

Nr. 3393/927. Pres.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului,
Feleacului și Clujului.

*Iubitului cler și popor al Eparhiei noastre, iubiților și Onoraților deputați ai Adunării
Eparhiale: dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!*

În baza Art. 134 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române,
convocăm și prin aceasta declarăm de convocată Adunarea ordinară a Eparhiei Noastre
în biserica ortodoxă-română din Cluj pe **Duminea a V-a după Paști, a Samari-
nencii, adeca 22 Maiu 1927**, la 9 ore antimeridiane, când se va începe serviciul
divin, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării în localul, care se va designa
spre acest scop.

Cluj, la 2 Mai 1927.

Nicolae Ivan m. p.
Episcop.

*Art. 8. — Toți deputații aleși sunt datorii a se infățișa pe ziua deschiderii Adunării, sau în cazuri grave de
împedecare, a-și justifica în scris absența. — Cei prezenți sunt datorii a participa la Ședințele Adunării, a lua parte la
lucrările ei, a primi alegerile și însărcinările date lor, dela cari numai Adunarea îi poate dispenza. — Deputații, cari
nici nu-și justifică absența cu probe demne de crezământ, nici nu se infățișează la Adunare în decurs de 5 zile dela
deschiderea ei, se consideră, că a renunțat la mandat. Concediu pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai inde-
lungat numai Adunarea. Pe timpul absenței nu se dau diurne. Cererile de concediu se rezolvă îndată.*

Nr. 3403/1927.

ORDIN-CIRCULAR.

Îndatorăm pe toți On. Preoți, Marți în ziua de 10 Maiu să celebreze
sfânta Liturghie în toate bisericile noastre și să rostească câte o cuvântare
potrivită, arătând importanța zilei de acum 50 ani (1877) a declarării inde-
pendenței României — precum și momentele ce au izvorât din acest act isto-
ric de veșnică mândrie națională.

Cluj, 5 Maiu 1927.

NICOLAE m. p.
Episcop.

Solemnitatea sfințirii clopotelor Catedralei ortodoxe române din Cluj.

Pronia cerească a voit ca seria episcopilor în reînviata episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, s'o deschidă un bărbat înzestrat cu sănătos spirit de inițiativă, dublat de o uriașă putere de muncă, un bărbat împodobit cu rare calități de conducător și organizator și mult încercat în grelele lupte pe care neamul și Biserica noastră le-au dat în trecut aci în ținuturile Ardealului.

Acesta e P. S. Episcopul nostru Nicolae Ivan, arhiereul căruia nu-i place lauda și reclama ieftină, vorbăria goală — caracteristicul timpurilor actuale — ci fapta și munca reală pentru binele Bisericii și al neamului românesc. Acesta-i crezul vieții sale, și pentru înfăptuirea lui nu se dă înapoi oricât de multe dificultăți s'ar ivi în cale.

Instalându-se la Cluj, după năruirea granițelor artificiale care despărțeau frați de acelaș sânge, și-a dat numai decât seama că umila Biserică ortodoxă de sub deal nu mai poate face față nevoilor credincioșilor sporți foarte mult și nu mai corespunde demnității noastre naționale, de aceea una dintre primele griji i-a fost înălțarea unui măreț lăcaș de închinare, care aci în inima Ardealului desrobît, în Golgota suferințelor noastre, să fie simbol al vremurilor de mărire națională de azi, și să vestească neamurilor și timpurilor vrednicia și evlavia poporului român. Și ca din pământ au început să se înalțe în fața Teatrului Național faimice ziduri și columne — grandioasa Catedrală ort., care în Dumineca Tomii ne-a chemat la creștinesc praznic, la sfințirea clopotelor, la dangătul cărora munții și văile vor tresări, iar credincioșii — tineri și bătrâni, se vor aduna ca să-și topească evlaviază lor în fierbinți rugi către Tatăl ceresc.

Clopoatele, patru la număr, sunt turnate de firma Seltenhofer din Șopron, și anume cele mai splendide pe care le-a turnat ea după războiu, și costă suma de 5150 dolari. Aliajul e 78% aramă și 22% zin. Cel mai mare dintre clopote cântărește

1980 kg. și poartă inscripția: *Turnat în zilele domniei Regelui Ferdinand I., înfăptuitorul unirii naționale a tuturor Românilor.* Al doilea are 1080 kg. și inscripția: *Turnat în timpul păstoririi primului Episcop al Vadului, Feleacului și Clujului, Nicolae Ivan, ctitorul Catedralei 1921—1927.* Al treilea cântărește 548 kg. și poartă cuvintele: *Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile mânilor Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda măririi Tale,* Și al patrulea are 223 kgr. și cuvintele: *Dăruit de Societatea ort. națională a femeilor române Cluj 1927.*

Actul sfințirii acestor clopote s'a desfășurat în cadrele unei grandioase solemnități și după un program bine fixat.

Dimineața dela ora 8—9.15' Utrenie în modesta și umila bisericuță catedrală. La 9.15' se începe Sf. Liturghie celebrată cu o adâncă și viu simțită evlavie creștinească, de P. S. Sa Episcopul Ioan al Armaței ajutat fiind de protosincelul prof. Dr. I. I. Suciu, delegatul Episcopiei Aradului, consilierii eparhiali din Cluj: Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava și A. Ludu; protopresbiterul Dr. V. Lăzărescu (Oradea), protopopul Vasii, preotul Mușat, arhidiaconul C. Givulescu (Oradea) și diaconii catedralei din loc: Todoruț și Bogdan.

Au asistat la înălțătorul serviciu PP. SS. Lor Episcopii Roman al Orăzii și Nicolae al Clujului, corpul profesoral al Academiei teologice ort. rom. din loc, reprezentanții autorităților din loc precum și numeros cler și popor.

Răspunsurile corale liturgice au fost executate cu o rară precizie artistică de corul mixt al episcopiei sub conducerea maestrului prof. Sava Golumba.

La sfârșitul Liturghiei P. S. Sa Episcopul Ioan, mănecând dela pericopa evanghelică din Dumineca Tomii, în cuvinte de cea mai caldă simțire creștinească, îndeamnă credincioșii să-l coboare pe Hristos în sufletul lor, ca astfel pacea propovăduită de El să domnească pretutindenea și toți să umble numai în căile Domnului.

Procesiunea.

După terminarea sf. Liturghii la orele 11 s'a format cortegiul de procesiune, în frunte praporii, apoi armata, muzica militară, corul episcopiei, preoții în odăjdii, P. S. Sa Episcopul Ioan al Armatei și un frumos număr de credincioși clujeni și sute de țărani din comunele Someșeni, Lona-de-Sus, Feleac, Deznir, Sântnicooară ș. a. veniți să ia parte la sărbătoarea Clujului.

În acordurile muzicii militare și ale cântărilor executate de corul mixt al episcopiscopiei, parcurgând strada Universității, Piața Unirii și strada Iuliu Maniu, procesiunea se desfășoară cu neasămănată măreție și splendoare, întipărend în mintea și sufletul tuturor, credința în rostul Bisericii și al slujitorilor ei. Procesiunea s'a oprit în fața reședinței episcopicești, de unde s'au atașat și P. S. Episcopi Nicolae al Clujului și Roman al Orăzii.

La Catedrala nouă.

În fața catedralei, unde erau așezate clopotele, staționa o mulțime imensă, încât tribuna și întreg parcul catedralei nu putea cuprinde pe toți cei sosiți să asiste la această solemnitate, nu numai a Bisericii ortodoxe, dar a întreg Clujului românesc.

Erau de față dl ministru de interne Octavian Goga, numeroși parlamentari, toate autoritățile civile și militare, reprezentanții tuturor confesiunilor, consulii statelor străine, Societatea Ortodoxă Națională a femeilor române, Reuniunea greco-catolică a femeilor române, profesorii universitari și secundari, studențime, școale cu steaguri etc. etc. Clujul întreg era de față la serbare.

Actul sfințirii e săvârșit de PP. SS. episcopul Nicolae Ivan, Roman al Orăzii și Ioan al Armatei, cu numeroasă asistență de preoți și diaconi, cântările executându-le corul mixt al episcopiscopiei. Terminându-se ceremonialul prescris de tipicul Bisericii. P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae rostește următoarea cuvântare:

Cuvântarea P. S. Sale Episcopului Nicolae.

„Cu jertfirea celor 800.000 de bărbați în floarea vieții, am ajuns zorile zilelor frumoase, cari le trăim azi.

Bucuria primăverii ne chiamă la viața nouă,

glasul vremii ne poruncește să muncim, să ne iubim Biserica, legea și neamul, — ne îndeamnă să încheiem bilanțul trecutului dureros — despre care ne vorbesc și pietrele din cimitire. Aceste pietri mult grăitoare din jurul Bisericii ortodoxe din Cluj, spun, că urmașii primului paroh-protopop Folioviți, au trebuit să eternizeze în slove crestare în limba statului de atunci — numele părinților lor. Epitropilor Trandafir și Zamfir, macedo-români, le-a ridicat alt macedo-român Panaiot — monumente cu inscripție maghiară până la 1848 și abia în era de egală asuprire a absolutismului austriac, găsim pietri cu litere românești începând cu 1851 a fostului protopop Grigorie Gallu.

Ce schimbare, ce minune, între trecutul dureros și deplina libertate a zilelor de azi.

Ar trebui să îngenunchiem și să sărutăm pământul udat cu sudori, lacrimi și sânge, care pentru vecie e al nostru.

Și cum ne-am putea noi manifesta, cum am putea să ne arătăm mai vrednici de zilele pe cari le trăim, decât ridicând lui Dumnezeu altare de închinare în orașele până ieri înstrăinate, în zidurile cărora am avut parte de atâta umilință, de atâtea suferințe și de chinuri grele, în cari era păcat greu să fii român și mai ales român ortodox.

Mentalitatea aceasta bolnavă întru atâta s'a înrădăcinat din tată în fiu, din fii în nepoți că și astăzi vrea să se afirme și mulți nu-și pot închipui, că românul să fie și el orășan, egal la datorii ca și la drepturi cu ceilalți cetățeni.

Am înfruntat toate greutățile știute și neștiute și am cerut și dobândit în inima Clujului locul, pe care ridicăm Domnului altar de închinare.

La 7 Octomvrie 1923, am pus piatra fundamentală cu solemnitate mare, la 6 Iulie 1926 am ridicat Crucile, semnul biruinței creștinismului — și azi — la Dumineca vechilor noastre sinoade, la Dumineca în care marele Andrei Șaguna în anul 1848, a primit hirotonia ca Episcop al Ardealului, în această Duminecă în care s'a plasmuit întreagă organizația noastră bisericească și s'a încheiat puterea de viață a Bisericii noastre, — sfințim și vom ridica clopotele, — ca să cheme pe vii la rugă, să jelească pe morți și să alunge furtunile năprasnice. Cu liniștea și cu seninătatea omului ce și-a făcut datoria către tron, — patria și biserica sa — cu devotamentul întreg, care îl datorăm Regelui nostru iubit FERDINAND I. și Casei Domnitoare, am înălțat rugăciuni către cel Atotputernic, ca să ne ia sub scutul său, să ne dea tărie și putere ca să desăvârșim opera începută acum 5 ani.

Astăzi 10 mii de credincioși ortodocși, nu au loc la slujbele dumnezeiești.

Unii stau pe timpul slujbei pe din afară, alții rămân la casele și vetrele lor, — unii mai puțin caută mângăere creștinească în altă parte.

Ori această stare este din seamă afară în suportabilă și veți găsi firesc, dacă cu vreme și fără vreme străduim să terminăm zidirea începută.

Nu mândria, nici trufia personală ne-a deter-

minat să contemplăm un monument de artă sculptat în piatră, vrednic de admirat, această atitudine ne-a fost sfătuită dela cel mai înalt loc, — și numai în urma acestor povești venite dela iocuri competente ne-am putut hotărî să întocmim o clădire monumentală. — Mijloacele primite dela credincioșii noștri și dela instituțiile noastre, au întrecut 3 milioane lei, iar ajutorul Statului până aci a fost în împrejurările grele financiare destul de însemnat. La lucrul jumătate nu ne putem opri.

Acum sub ceriul liber în fața lumii creștine adunate, rugăm Onoratul Guvern să ne vie într'ajutor, ca să terminăm cu bine opera începută. E poate singurul monument mai de seamă ce se ridică în Ardealul desrobît și acesta nu poate rămânea neisprăvit.

Vă rog Domnule Ministru, să fiți interpretul nostru la Guvern, din care cu onoare și cinste faceți parte, — și să ne puneți cu un ceas mai curând în situația să începem campania de lucru a anului curent — pentru că D-voastră cel mai distins fiu al Ardealului, cu tradiții din casă preoțească — mai cu măsură sunteți să ajutați năzuințele noastre întru ridicarea bisericii și neamului.

Lucrarea aceasta monumentală nu este a unui parohii, nici a unei eparhii, este a Ardealului desrobît și acest Ardeal are toată încrederea, că guvernul prezidat de dl general Averescu, înțelegător al nevoilor noastre va chiar întrece pe guvernele trecute în atitudinea lor creștinească și binevoitoare față de Biserica noastră.

Fie, ca cu un an mai curând să putem lăuda pe Domnul la altariul bisericii neamului nostru, — spre cinstea tuturor factorilor vieții de Stat, — fie, ca clopotele ce am sfințit, să fie o podoabă a orașului Cluj, și în dulce armonie cu clopotele celorlalte Biserici creștine să cheme cetățenii la rugă, la muncă, la dragostea de patrie și la întărirea Tronului, — aceste garanții puternice, pentru consolidarea morală și materială a țării noastre mult iubite“.

Apoi a urmat

Discursul d-lui ministru Octavian Goga

care în esență a spus următoarele:

„Simt o vie bucurie și mulțumire sufletească, — spunea dl Goga, — participând la acest mare act în calitate de reprezentant al guvernului român. Din vremile cele mai îndepărtate neamul românesc a fost încălzit de razele binefăcătoare ale crucii lui Isus Hristos, simbolul credinței celei mai curate și mai sfinte. În vremile de obidă voivozii țării își ridicau privirile spre ceriu, de unde știau că o să vină ajutorul. Vie a fost credința neamului românesc în Principate, vie a fost în Ardealul subjugat. Pretutindeni, crucea lui Hristos, așezată pe bisericuțele modeste și pe bisericile clădite de voivozi a fost pavăza și scutul acestui neam.

Serbarea de astăzi are o dublă semnificație: una profund religioasă și cealaltă națională“

Prin ridicarea acestei catedrale atât de impunătoare se afirmă în centrul Ardealului nu numai sentimentul religios, atât de dezvoltat la poporul nostru ci și prestigiul său național, care pretinde, pe drept cuvânt, această dovadă de stăpânire integrală în orașul Cluj.

De aceea, în calitate de reprezentant al Statului și de creștin ortodox român sărbătoresc și eu, în adâncimea sufletului meu sfințirea acestor clopote. Sunt mândru, văzând cum această măreață catedrală a luat ființă. E documentul viu al solitudinii guvernelor române față de poporul românesc din Ardeal, al credinței vii ce nu s'a stins în sufletul acestui popor, și al stăruințelor depuse de acela, care a fost învrednicit să fie cel dintâi episcop al eparhiei Clujului, căruia i-se cuvin cele mai adânci și mai sincere mulțumiri. Nu putem asista la această înălțătoare serbare decât copleșiți de cele mai puternice emoții. Clopotele aceste vor vesti cuvântul Domnului, purtându-l, pe aripile vântului către ceriul nădejilor noastre și vestind cu glasul lor argințiu învierea noastră. Promit în numele guvernului, că veți avea ajutorul! Cuvânt pentru ducerea la bun sfârșit a acestei opere. În ce mă privește, eu voi fi foarte fericit, dacă, fie în calitate de reprezentant al guvernului, fie ca un simplu soldat în oastea lui Hristos voi fi de față în clipa când, la sfântul altar al acestei sfinte biserici se vor înălța cele dintâi rugăciuni. Atunci clopotele, sfințite astăzi, vor vesti cu elementară putere redeşeptarea energiilor poporului român și triumful desăvârșit al ideii naționale.“

După dl ministru Octavian Goga, vorbește în numele Academiei teologice ort. române din Cluj dl Dr. Ioan Vasca, arhidiacon și profesor la Academia teologică zicând:

*Prea Sfințiile Voastre,
Domnule Ministru,
Iubiți Frați întru Hristos,*

„Tot ce prin strălucire și măreție ar fi putut înfățișa vreodată trăinicia pământului, omul cu istețimea minții sale a căutat să-l aducă prinos Dumnezeirii. Și pretutindene, deasupra îngrămădirilor împestrizate și greoaie de acoperișuri felurite ce alcătuiesc orașele și satele lumii civilizate, ochiul privitorului se oprește impresionat asupra clădirilor mărețe închinat slavei și cinstirii lui Dumnezeu: fie că acestea sunt minaretele subțiri și ascuțite ale moșeelor sau templelor de prin țările Răsăritului, fie că acestea sunt bolțile mărețe ale catedralelor sau Bisericilor creștine înălțate peste cuprinsul întregului glob al pământului.

Pe acestea le-a creat mai deosebit geniul, sufletul și voința omului muritor pentruca întrânsele să-și poată afla mângâierea și înălțarea cugetului și a minții în refugiul sfânt închinat contemplației divine.

Iar serbările grandioase și emoționante ce se săvârșesc din vreme în vreme în jurul lor, constituie etapele de însuflețire, încurajare și repaos, prezintă clipele solemne de bucurie și consfințire evlavioasă în desăvârșirea operei mărețe ce se îndeplinește.

Iată, iubiți ascultători, că astăzi asistăm la o asemenea grandioasă și emoționantă serbare! Se săvârșește ce-i drept, numai prăznuirea sfințirii clopotelor, cari vor sluji spre podoaba acestei mândre Biserici-catedrale ce se înfăptuiește! Însă totuși ce clipe înălțătoare, ce sărbătoare rară și aleasă! Ne-o dovedește numărul impunător al credincioșilor veniți spre prăznuire, ne-o arată înfățișarea veselă și înviorătoare a chipurilor ce ne inconjoară.

Dar clipele solemne de bucurie și însuflețire generală ce le petrecem cu acest prilej, sunt înainte de toate o glorioasă manifestație de jertfe și succese, de muncă și triumf; sunt o strălucită dovadă a vredniciei și zelului neadormit al bravilor noștri îndrumători și sprijinitori. Și dacă este de prisos să insist asupra rostului liturgic al însuș actului prăznuirii de azi, întrucât atât de strălucit a fost elucidat de iubitul nostru Arhiepiscop, P. S. Sa Părintele Episcop Nicolae, se impune totuși ca o datorie imperioasă, ce ca adevărați creștini se cuvine s'o îndeplinim, ca de câte ori ne aducem aminte sau beneficiem de jertfele și meritele conducătorilor și sprijinitorilor noștri, să le exprimăm din inimă și recunoștință, admirația și mulțumirile noastre cele mai bine simțite.

Astfel *Academia teologică ortodoxă*, această instituție atât de strâns legată de Biserică, menită să propage și să sădească o înaltă cultură religioasă și morală în sufletele viitorilor slujbași ai altariului, conștientă de chemarea ei nu poate să-și uite această nobilă și plăcută îndatorire. Și deci prin rostul meu unindu-și glasul său cu cel al tuturor credincioșilor, vine să-și exprime recunoștința și gratitudinea față de toți acei bravi sprijinitori și îndrumători, fie că aceștia se găsesc printre membrii onoratului guvern, atât de demn reprezentat în mijlocul nostru azi, prin însași prezența domnului Ministru de Interne *Octavian Goga*, fie că aceștia sunt reprezentanți bravi ai vitezei noastre Armate, sau reprezentanți ai Județului sau ai Orașului — cu un cuvânt toți acei cari s'au jertfit și s'au ostenit contribuind la pregătirea clipelor solemne de bucurie și înălțare de astăzi! Tot odată însă, când ne gândim cu recunoștință și mulțumire la binefăcători, nu se poate, ca gândul nostru pătruns de supunere și respect să nu se îndrepte îndeosebi către acela, care după străduinți și jertfe a înregistrat un nou succes prin frumoasa serbare de astăzi: Este figura venerabilă a iubitului nostru *Episcop Nicolae!*

„*Prea Sfințite Stăpâne, relevând în fața reprezentanților legitimi ai acestei Țări — zelul, munca și ostenețele neobosite pe cari ca nimeni altul spre prosperarea acestei de Dumnezeu binecuvântate eparhii neîncetat le depuneți, Vă rugăm să primiți pe lângă sincerele noastre mulțumiri și ură-*

rile noastre de bine, ca bunul Dumnezeu să Vă învrednicească a consfinți în curând și aceea su-premă sărbătoare, când porțile acestei falnice Catedrale, menită a fi vatra pentru focul nestins al credinței noastre ortodoxe și podoaba măreață a acestui istoric oraș, se vor deschide spre apropierea și intrarea tuturor!“

„*Să trăiți Prea Sfințite Stăpâne împreună cu cei ce Vă sprijinesc și Vă netezesc cărările binecuvântate în cari umblați, încă mulți și fericiți ani!*“

Apoi d-na Meteuș în numele Societății Naționale a Femeilor Române filiala Cluj, rostește următoarea cuvântare:

*Preasfinți Părinți Episcopi,
Cucernici Părinți,
Domnilor și Doamnelor,*

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române Filiala Cluj, are adâncă mulțumire că a contribuit la acest frumos praznic prin dăruirea celui mai mic clopot din acestea, cari sub brațele crucii Mântuitorului vor fi ridicate în turlele Catedralei pentru a vesti lumii biruința neamului românesc, în amintirea căreia, potrivit unei străvechi tradiții, se ridică acest măreț locaș de închinare.

Societatea noastră, încă dela începutul înființării ei, și-a închinat toată munca în serviciul bisericii strămoșești, nebiruitul scut al Românilor. A sprijinit și va sprijini statornic, cu toată râvna și tot devotamentul creștinesc și patriotica strădanie a Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae, de a termina această Catedrală, ce se înalță falnic aici în capitala mândrului nostru Ardeal eliberat.

Societatea noastră și-a mai luat marea îndatorire de a se îngriji de împodobirea acestui sfânt așezământ, după cum se cuvine să fie casele Domnului și demn de-o națiune liberă și puternică.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze curatele noastre străduințe și Prea Sfințitului nostru Arhieru să-i dăruiască putere și viață lungă ca să-și poată vedea opera începută încununată de izbândă, iar glasul acestor clopote, cari de astăzi înainte vor slăvi puterea și mărirea lui Dumnezeu, să fie pentru noi toți un nou îndemn pe calea jertfei și a binelui pentru biserică și pentru neam.

Trebue să subliniem gestul nobil făcut de Corul Societății Femeilor române greco-catolice „Sf. Maria“, care sub conducerea maestrului A. Bena prin executarea irmosului Învierii — deasemenea a contribuit la sărbătorirea zilei, arătând astfel tuturora că la marile bucurii ale Neamului iau parte toți Românii ortodocși și uniți.

Sfârșindu-se serbarea, înalții prelați, clerul, dl ministru Oct. Goga, generalul Papp

și Anastasiu și alți reprezentanți ai autorităților locale pleacă la recepția dela reședința episcopală, după care a urmat masa festivă oferită de P. S. Episcop Nicolae. Astfel sfințirea clopotelor a fost prilej de adevărată sărbătoare, pentru întreg neamul românesc din Ardeal — a fost o adevărată sărbătoare națională.

Rolul învățătoarei în viața religioasă a satelor.

Viața poporului român este strâns legată de viața bisericii și religiei creștine.

Născut sub cătina brazilor carpatini, unde a văzut pentru întâia oară revărsarea zorilor și răsăritul soarelui, a auzit șoapta lină a unui părăiaș zglobiu îngânându-se cu un ciripit de păsărele sau a fost alintat de farmecul nopților cu lună, Românul nostru a fost deplin conștient de existența unei ființe supreme: Creatoarea și stăpânitoarea întregii măreții care-l înconjoară; s'a simțit legat de ea; i-s'a închinat și i-a încredințat viața lui toată. De atunci secole de-a rândul neamul nostru trăește sub scutul acestei religii și a bisericii în care a găsit neconținut mângăere și povață.

Urmărind firul istoriei românești dela prima licărire a vieții acestui neam și până'n zilele de azi, ne putem da seamă de rolul mare al bisericii în trecutul nostru atât cultural cât și artistic național. Și Românii au simțit adânc necesitatea acestei biserici în care s'a păstrat neatinsă religia, credința lor creștină.

Ca plugar în vremuri bune, nu uita nici odată să ceară ajutorul lui Dumnezeu când începea un lucru, nici nu-l termina fără să-i mulțumească. Iar în vremuri de restriște, credința făcea din fiecare Român o stâncă.

De multeori însă, valurile furtunoase ale vieții izbesc chiar în ce ai mai scump și mai sfânt.

Așa s'a întâmplat în urma războiului, care — acum câțiva ani — cuprinsese'n vârtejuri de foc, aproape toată lumea. Orgiile și ploaia de gloanțe au zdruncinat adânc sufletul neamului nostru, știrbindu-i cea mai prețioasă comoară, păstrată cu a-

tâta sfințenie de strămoși: Credința'n Dumnezeu și dragostea față de biserica creștină. Și astfel în urma acestui războiu, conștiința religioasă a scăzut simțitor și împreună cu ea și cea morală cu care este în strânsă legătură. E de ajuns să mergi într'o zi de sărbătoare într'un sat românesc pentru ca să te convingi de acest adevăr. Cărarea îngustă ce duce la biserică o urmează doar doi-trei moșnegi și tot alătea bătrâne, iar drumul larg și bătătorit se oprește'n fața crâșmei ce geme de lume. Apoi procesele, furturile și crimele s'au înmulțit îngrozitor față de cazurile foarte rare din trecut.

În afară de asta azi, chiar viața de familie în satele noastre e foarte subredă, gata să se dărâme la cea mai mică adiere. *La baza tuturor acestor rele e lipsa de credință, care formează pârguia de susținere a poporului românesc.*

Odată cunoscut izvorul tuturor păcatelor cari bântue viața satelor noastre, datoria cea mai mare a celor ce-și iubesc neamul și credința e să muncească din toate puterile pentru ridicarea nivelului religios și moral al țăranilor români. Și această sfântă misiune o are și învățătoarea, în mâinile căreia sunt toate mlădițele tinere și neterminate, cărora ea trebuie să le deschidă cărarea adevăratei vieți. În sufletele acestea fragede, trebuie în primul rând, să sădească temeinic sentimentul religios și moral. Mijloace are destule, numai să fie conștiincioasă și să aibă sădită'n suflet dragostea pentru copii și popor, dragostea, cea mai bună tovarășă de muncă în terenul dascălesc.

De exemplu: Ce mult impresionează pe copii misticismul unei rugăciuni cântate. Învățătoarea știind asta, poate ușor să-i învețe o rugăciune, două, pe care cu mânuțele împreunate, în atitudinea lor de îngerași s'o cânte în fața unei icoane sfinte.

Apoi cu redeşeptarea naturii să-i ducă în mijlocul ei, în cele mai încântătoare colțuri din apropiere; într'o margine de crâng de ex., unde doar muzica divină a priveghitoarei și susurul frunzelor înfioară tăcerea. Și acolo să le atragă atenția asupra măreției care-i înconjoară și care-i opera divinității. Iar dacă se poate să stea până se lasă umbrele serii, înainte de-a

pleca, să cânte cu ei acolo o rugăciune. Ce impresionant ar fi atunci glasurile lor nevinovate ridicându-se în taina nșerării ca fumul de jertfă.

Un alt mijloc sunt lecturile cu conținut religios și mai ales ceeace n'ar trebui să uite nici o învățătoare; este să le citească din Biblie, din noul testament, în fiecare săptămână cel puțin câte-o oră. Bine-ar fi să se scrie o Biblie pentru copii ca astfel să se poată adăpa și ei mai ușor la izvorul de viață. Dar în așteptarea acesteia, nu trebuie închisă cea pe care o avem. Apoi tot în grija învățătoarei sunt și cimitirile pe cari împreună cu copii să le îngrijească și să le planteze cu flori pe morminte, căci la întărirea sentimentului religios contribuie și grija aceasta pe care ei trebuie s'o aibă în suflet încă din frageda copilărie. Procedând astfel nu se poate să nu formeze în sufletul generațiilor tinere, pe când es din băncile școalei, o temelie religioasă și morală puternică, rezistentă la toate vijeliile vieții.

Dar chemarea ei nu se sfârșește aici. Ea trebuie să-și îndeplinească apostolatul nu numai între pereții școalei, asupra sufletelor copilărești, ci și acolo în masa poporului, trebuie să stârpească din rădăcină buruiana răului, sădind în locul ei crinul credinței. *E deajuns ca să voiască și va putea.* Dar desigur îi trebuie și aici mult suflet, multă răbdare și mai presus de toate, trebuie să fie ea un model de evlavie în fața sătenilor căci „vorbele mișcă dar exemplele trag“, spune proverbul.

Nu trebuie să treacă nici o Duminică sau sârbătoare fără ca să se ducă împreună cu copiii la biserică. Și acolo vocea ei să se ridice dulce și lină în locul glasului obosit al bătrânului cantor. Răspunsurile mai ușoare și priceasna să le cânte chiar împreună cu copiii, căci vocile lor îngerești impresionează adânc sufletul celor de față. Asta, până când din feciorii și fetele satului a format un cor religios de două sau trei voci. Menirea acestui cor este, ca la fiecare ocazie să facă să vibreze biserică și împreună cu ea și inimile credincioșilor. Iar prohodul din Vine-rea patimilor neapărat să-l cânte cu copiii. Chiar în cele mai împietrite suflete, nu se

poate să nu aibă răsunet tabloul acela de umbre cari, într'o liniște de mormânt înconjoară cu lumânări aprinse biserică, iar de undeva, din pâlăitul lumânărilor par' că, glasurile lor nevinovate și dangătul jalnic al clopotelor să'nfioare noaptea sfântă. Un alt mijloc ce-i stă la îndemână învățătoarei e și aici tot biblia. La diferite ocazii, la șezătorile lor sătești mai ales, să meargă și ea din când în când să le citească din viața Mântuitorului.

Și în sfârșit o altă cale, prin care poate să dea naștere sentimentului religios sunt și conferințele. Cu ajutorul lor, fără să-i atingă direct, le va arăta toate nenorocirile izvorite din lipsa de credință. Se va da de exemplu diferite întâmplări din viața strămoșilor noștri cari erau adevărați creștini și cari nu se'ndoiau de bünătatea și ajutorul lui Dumnezeu niciodată. Iar paralel cu acestea să le arate și nenorociri din viața lor chiar, trimise de Tatăl ceresc răsplătă dreaptă a fărădelegilor. Procedând astfel va infiltra în sufletele lor, pe lângă sentimentul de iubire și respect față de divinitate, și sentimentul de teamă care pentru sufletele simple, este un bun paznic ce le'ndreaptă și le menține pe calea adevărată.

Deci am văzut rolul mare pe care-l are învățătoarea în ridicarea nivelului religios și moral în viața satelor noastre, pe cât de greu pe atât de sfânt. Dar pentru ca să și-l poată îndeplini așa cum datoria ei de luminătoare și Româncă o cere, trebuie, cum am spus și înainte, să aibe ea sădit în suflet adânc și temeinic sentimentul religios și moral, căci „nu poți da, ceeace nu ai“. Scopul școalei normale este chiar acesta, ca înafară de cultura generală și specială pe care o dă elevelor, să formeze și suflete idealiste cari să-și înțeleagă misiunea și la caz de nevoie, să fie gata de orice jertfă pentru a păstra neatinsă credința strămoșască, care cum spune Coșbuc:

„În zile de apoi
„E singura tărie'n noi
„Că multe's tari cum credem noi
„Și mâine nu-s!“

Eugenia Munteanu.

Știre personală. *P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, pleacă Sâmbătă la 7 Maiu la București, pentru de a lua parte la ședințele Senatului și la ale Sfântului Sinod.*

Plecarea Patriarhului Miron la Ierusalim. *S. Sa Patriarhul însoiit de un număr de preoți și laici va pleca în ziua de 21 Mai la Ierusalim ca să întoarcă vizita patriarhului Damianos. În drum se vor opri la Constantinopol unde vor fi primiți oficial de patriarhul de acolo, de asemenea vor face popas la Pireu și Alexandria.*

Donație. *Di Dr. Ionel Pop avocat, a dăruit pentru zidirea bisericii-catedrale 1000 Lei, din prilejul botezului finului său: — Mircea Iacob Ionel Gherman. — Aducem prinos de mulțumire. Consiliul Eparhial.*

Sanctitatea Sa Patriarhul Miron al României, a fost decorat, din partea președintelui republicii Cehoslovace di Massaryk, cu ordinul „Leul Alb”, crucea cu stea, care decorație este una dintre cele mai frumoase distincții ce se pot primi prin mari merite în Cehoslovacia.

Nr. 169—1927.

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. II-a *Rachiș*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Casă par. cu supraedificatele necesare.
2. Sesiune parohială de 19 iugăre cad.
3. Una zi de lucru dela fiecare fum.
4. Întregirea dela Stat.
5. Stolele obișnuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite potrivit normelor în vigoare oficiului nostru în termenul fixat și pe lângă respectarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în parohie pentru a celebra și predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Unguraș, 15 Aprilie 1927.

În înțelegere cu Consiliul par. din Rachiș.

Protopop *I. Ghiurișan.*

Nr. 231/1927.

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Soat*, în protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform calificației concurentului.
2. Locuință în natură cu supraedificate economice corespunzătoare și grădină.
3. 32 iugăre pământ arător, complexitate prin reforma agrară.
4. O zi de lucru dela fiecare familie din care $\frac{1}{3}$ sunt ale cantorului.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabilă încuviințare se pot prezenta în parohie spre a celebra, cuvânta și face cunoștință cu poporul.

Turda, la 18 April 1927.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Jovian Murășian,
protopop.

Nr. 447—1927.

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a *Someșul-Cald*, protopopiatul Cluj, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Venitele sunt:

1. Retribuțiile legale dela Stat.
2. 5 iugăre sesiune parohială.
3. Pășune pentru 8 vite mari.
4. Locuință în natură.
5. Zi de lucru și $\frac{1}{2}$ miertă porumb după fum.
6. Stolă potrivită.

Cererile sunt a se înainta la oficiul protopopesc Cluj și candidații cu prealabila încunoștințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a predica și cunoaște credincioșii.

Cluj, la 15 Aprilie 1927.

Protopop *Nicolae Vasiu.*